

Tisztelt Képviselő-testület!

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 89. § (1) bekezdése szerint, a költségvetés végrehajtásáról az éves költségvetési beszámolók alapján évente, az elfogadott költségvetéssel összehasonlítható módon, - az év utolsó napján érvényes szervezeti, besorolási rendnek megfelelően - záró számadást (továbbiakban: zárszámadás) kell készíteni.

A 89. § (2) bekezdés előírja, hogy a zárszámadás során valamennyi bevételről és kiadásról el kell számolni.

Az Áht 91. § (1) bekezdése értelmében a jegyző által elkészített zárszámadási rendelettervezetet a polgármester a költségvetési évet követő negyedik hónap utolsó napjáig terjeszti a képviselő-testület elé, a képviselő-testület pedig a zárszámadásról rendeletet alkot.

Balassagyarmat Város Önkormányzata 2013. évről szóló zárszámadása az Áht., valamint az államháztartás szervezeti beszámolási és könyvvezetési kötelezettségeinek sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Kormányrendelet (továbbiakban Áhsz.) 7. § (1) bekezdése alapján került összeállításra, és a 2013. évi költségvetési rendelettel megegyező szerkezetben készült.

A költségvetési beszámoló tartalmazza az önkormányzat felügyelete alá tartozó költségvetési szervek beszámolóit, ugyanakkor a jogi személyiségű társulások 2013-tól kikerültek az önkormányzat költségvetéséből, és ennek megfelelően önálló beszámolási kötelezettségük van. A költségvetési beszámolók mind az önkormányzat, mind az intézmények vonatkozásában elkészültek, ezek felülvizsgálatát és összesítését elvégeztük, erről az intézményeket írásban tájékoztattuk.

A Képviselő-testület elé terjesztett beszámoló számszaki adatai a Magyar Államkincstár (továbbiakban MÁK) felé határidőre továbbított elemi költségvetési beszámolóval összhangban vannak.

Az új önkormányzati törvény a könyvvizsgálati kötelezettséget 2013-tól megszüntette, így a 2013. évi zárszámadás adatait könyvvizsgáló nem ellenőrizte.

Balassagyarmat Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2013. évi költségvetését a 5/2013. (II. 28.) rendeletével 3.365.517 E Ft bevételi és kiadási főösszeggel fogadta el, melynek egyensúlyát csak úgy tudta megteremteni, hogy 152 594 E Ft működőképességet megőrző támogatást tervezett, a központi költségvetésben rendelkezésre álló fejezeti tartalék terhére. Ezen kívül, a költségvetés 183 842 E Ft fejlesztési hiánnyal számolt.

A fenti adatok alapján, már a költségvetés elfogadásakor is látható volt, hogya a bekövetkezett feladat csökkenés és a finanszírozás változása (elsősorban a nevelési feladatok állam általi átvétele) összességében javította az önkormányzat költségvetési, pénzügyi helyzetét, hiszen a „tervezett” működési hiány az elmúlt 3 év alatt, évről-évre megfelelődött, s a tárgyévben már csak a 2011. évi 628141 E Ft hiány 24%-ával kellett számolni.

A költségvetés módosítására több alkalommal sor került 2013-ban is, melyet részben az évközi feladat átadáshoz-átvételhez kapcsolódó bevételi és kiadási többletek, (MIK intézmények átvétele, társulások) másrészt a feladat finanszírozás évközi korrekciója, és egyéb pályázati többletbevételek (Önhiki támogatás, létszámleépítés, segélyek támogatása, önkormányzati önerő támogatás) a részleges adósság átvállalás hatásának átvezetése, valamint

a helyi adóbevételek kedvező alakulása miatt, melyek összességében jelentősen javították költségvetési helyzetünket.

Ennek eredményeképpen a 2013. évi költségvetés főösszege év végére 1 761 M Ft-al, másfélszeresére emelkedett, mely döntő részben a működés és a finanszírozás területén jelent meg.

A költségvetés elkészítésekor nem tudtuk betervezni a 2013. évi nyitó működési hitel állomány megszüntetését, azonban döntően az adósságkonszolidáció segítségével , valamint kisebb mértékben éven túli működési hitel felvételével eleget tudunk tenni a jogszabályi kötelezettségünknek.

A 2013. évi költségvetési gazdálkodásunk eredményeképpen, év végén likvid hitelünk nem volt, (645 M Ft-al csökkent) éven túli működési hitelünk 200 M Ft-al nőtt, vagyis a működéshez kapcsolódó adósság állomány összességében 445 M Ft-al csökkent.

A beruházások megvalósításához 167 M Ft fejlesztési hitel felvételre és 28 M Ft törlesztésre került sor, így a 2013. év során – a tervezett működési és fejlesztési feladatok megvalósítása mellett - az önkormányzat eladósodottsága 300 M Ft-al csökkent.

Az önkormányzat 2013. évi költségvetési gazdálkodását, vagyoni helyzetét befolyásoló főbb folyamatok:

- Az állami ellátórendszerek átalakítása keretében 2013-tól újabb jelentős lépésekre került sor, mely az önkormányzat költségvetését és gazdálkodását nagymértékben befolyásolta. A tűzvédelem, egészségügyi szakellátás és fekvőbeteg ellátás után, az oktatás és a szociális szakellátás, valamint a helyi közigazgatás egy része is állami felelősségi körbe került. Az oktatás tekintetében a feladat átvétel részleges volt, hiszen csak a szakmai feladatok kerültek az állami fenntartóhoz. Ennek megfelelően, a korábbi intézményátadással ellentétben, a feladatváltozás vagyon csökkenéssel nem járt, az új fenntartó által használt eszközök mérlegben belüli átsorolását eredményezte. Az átadás folyamata, az előző évi elszámolások lezárása csak az első félév végére zárult le.
- A 3000 fő lakosságszámnál nagyobb önkormányzatokat az állami fenntartású közoktatási intézmények tekintetében – a szakképző iskolák kivételével – működtetési kötelezettség terheli. A működtetett ingatlanok száma év közben 3 intézmény (Madách Kollégium, Rózsavölgyi Művészeti Iskola, Pedagógiai Szakszolgálat) MIK-től történő átvételével tovább bővült. Az intézmények üzemeltetését a GAMESZ végezte, melynek feladatai jelentősen növekedtek. Az átadás-átvétel és a közös feladatellátás a kezdeti időszakban konfliktussal járt, azonban év végére megfelelő együttműködés alakult ki az állami szervek és az önkormányzat között.
A Megyei Tankerület által fenntartott és működtetett szakközépiskolák által használt, önkormányzati tulajdonú ingatlanok, valamint a MIK-től átvett intézmények tekintetében év végéig sem került sor a használat illetve a működtetés kereteit meghatározó megállapodások megkötésére.
- A járások kialakításával 2013. január 1-től az önkormányzat államigazgatási feladatai csökkentek. Az átalakulás folyamatában, önkormányzati feladatként jelentkezett a járások működési feltételeinek biztosítása, melynek során az együttműködés zökkenőmentes volt.

- Közoktatás átvétele és a járáások létrehozása miatt, valamint a feladatfinanszírozásra és a költségcsökkentésre is tekintettel, jelentősen csökkent a dolgozói létszám. A 273 fős csökkenés munkabérének kifizetése egyrészt a finanszírozást könnyítette, másrészt a megmaradt 434 fő feladatköre és leterhelése jelentősen nőtt, szinte minden területen.
- A Városi Idősek Otthona alapító okirata szerint fogyatékos személyeket is gondoz, azonban a szakosított szociális ellátást nyújtó intézmények fenntartása 2013. január 1-től állami kötelezettséggé vált. A feladat ellátásra 2013-tól normatíva nem igényelhető, a költségek fedezetét - folyamatos ellenőrzés és pénzügyi elszámolás mellett - a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság biztosította megállapodás szerint.
- Új kötelező önkormányzati feladatot határozott meg 2013. január 1-től a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény: a települési önkormányzatnak a közigazgatási területén biztosítani kellett az étkeztetést, az állami intézményfenntartó által fenntartott valamennyi nevelési intézményben. Az önkormányzat ezt a feladatot részben csak vásárolt élelmiszerrel tudta megoldani, az igénybevétel növekedése pedig jelentős többletterhet okozott, melyet a vidéki gyermekek tekintetében is a balassagyarmati önkormányzat adóbevételéből kellett finanszírozni.
- Az önkormányzati feladatok változásával párhuzamosan, 2013-tól a finanszírozási rendszer is átalakult: a normatív támogatások helyét a feladat finanszírozás vette át, ezáltal az önkormányzatok gazdálkodási keretét biztosító források összetétele is jelentősen megváltozott: a helyi bevételek aránya nőtt, ugyanakkor szinte valamennyi jogcímen kapott állami támogatás kötött felhasználásúvá vált. Év közben több alkalommal sor került kisebb mértékű korrekcióra a finanszírozásban, (MIK intézmények átvétele, hivatali létszám, étkeztetés támogatása) azonban a rászorultsági elven történő kiegészítésre legtöbb esetben támogatást nem tudtunk igényelni, az egy főre jutó iparüzési adó adatok alapján.
- A többcélú kistérségi társulásokról szóló 2004. évi CVII. Törvény 2013. január 1-jén hatályát veszítette. Önkormányzatunk a kötelező szociális alapfeladatok jelentős részét társulás keretében látta el. A korábbi jogi személyiség nélküli társulások közül, az óvodai nevelési társulást megszüntettük, ugyanakkor a szociális-és gyermekjóléti feladatok, valamint a szociális étkeztetés ellátására önálló jogi személyiségű társulást hoztunk létre Ipolyszög és Patvarc településekkel.
A Balassagyarmati Többcélú Kistérségi Társulás biztosítja a kötelező önkormányzati feladatok közül a házi segítségnyújtást. 2013. április 1-től a 27 önkormányzattól álló társulás munkaszervezeti feladatait az Möt. 95.§ (4) bekezdése szerint, a társulás székhelye szerinti Hivatalnak kell ellátni.
További változás volt, hogy valamennyi Társulás esetében az állami támogatás igénylésére és elszámolására is csak a székhely önkormányzat volt jogosult, ami –a jelentős többletmunka mellett - a döntési jogkörét meghaladóan növelte az önkormányzat anyagi és szakmai felelősségét. A változás a költségvetésbe is beépült, mind bevételi, mind kiadási oldalon.
- Az év során sor került az 5000 főnél nagyobb lakosságszámú települések adósságállományának állam általi részleges átvállalására, melynek keretében önkormányzatunk összességében kb. 50%-os támogatásban részesült, ezáltal mintegy 500 M Ft hitelállomány visszafizetése alól mentesült, mely csaknem teljes egészében folyószámlahitel volt.

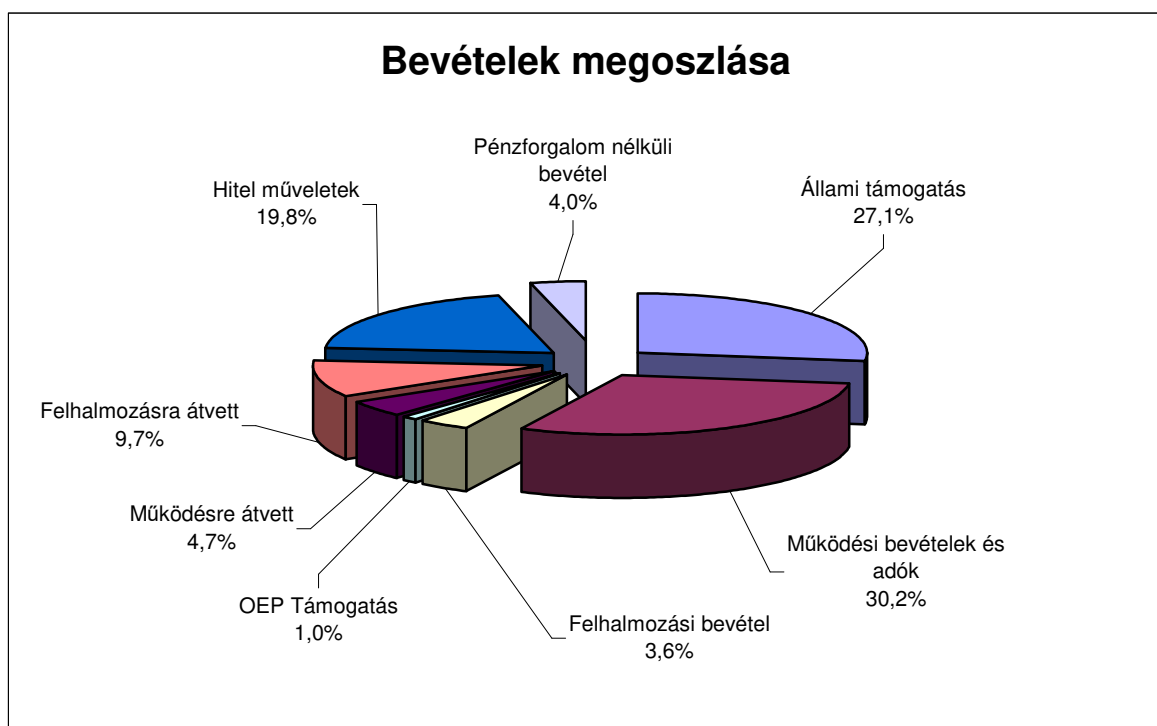
- Az önkormányzat Európai Unió támogatással jelentős beruházásokat hajtott végre, melyből legnagyobb az EMOP keretében pályázott Városközpont rekonstrukció és KEOP pályázatból megvalósított intézmények energetikai korszerűsítése volt. A finanszírozás során – az elhúzódó támogatás kifizetések mellett – nehézséget okozott az önrész biztosítása, mivel a bankok az önkormányzatok finanszírozásából szinte teljes egészében kivonultak.
- Az eladósodás megakadályozása érdekében, a gazdálkodást jelentősen szigorító előírások kerültek bevezetésre. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény szerint 2013.-tól a költségvetésben működési hiányt tervezni nem lehetett, a fennálló folyószámlahitelt év végéig meg kellett szüntetni. A Magyarország stabilitásáról szóló 2011. évi CIXCV. törvény pedig a jelentősebb fejlesztési hitelek felvételét kormányzati engedélyhez kötötte.

Mindezen hatásokról a költségvetés elkészítésekor, valamint az évközi módosítások és beszámolók alkalmával részletes tájékoztatást kapott a Képviselő-testület.

Az ellátórendszer és finanszírozás ilyen mértékű átalakítása azt is jelenti, hogy a beszámolóban megjelenő adatok évek közötti összehasonlítása csak korlátozottan lehetséges.

Költségvetési bevételek alakulása

Balassagyarmat Város Önkormányzata 2013. évi zárszámadásának költségvetési mérlegét az 1. és 2. számú melléklet tartalmazza. Eszerint az önkormányzat bevételei 4 457 583 E Ft-ban, a módosított előirányzat 87%-ában realizálódtak. Ezen belül, a működési bevételek teljesítése 3 424 644 E Ft, (99,1%), míg a fejlesztési bevételeknél jelentős (38,2%-os) elmaradás mutatkozik a tervezetthez képest, melynek oka elsősorban technikai jellegű: a szállítói finanszírozású nagy beruházások elszámolásának jelentős része csak 2014-ben történt meg.

Működési bevételek

Állami támogatások

Az önkormányzati kötelező feladatok ellátáshoz az év során különböző jogcímenen, összesen 1 093 566 E Ft működési célú **állami támogatás érkezett, mely a módosított előirányzattal egyező.**

Ezen belül, a feladatalapú finanszírozás keretében kapott állami támogatás összege 730 M Ft volt, melynek részletezését és éves elszámolását jogcímenként és intézményenként az előterjesztés 30-33.számú melléklete tartalmazza.

A táblázatokból látható, hogy az év közben megvalósult változások (feladat átvétel-átadás, feladatmutatók) folyamatos nyomon követése rendkívül nagy odafigyelést igényelt annak érdekében, hogy az év végi pénzmaradványt jelentős visszafizetési kötelezettség ne terhelje.

Az elszámolás alapján a 2013 évi támogatásból összesen 2,7 M Ft volt jogosulatlan, melyet döntően az óvodai gyermeklétszám tervezettnél nagyobb csökkenése okozott.

Normatív, kötött felhasználású támogatásként egyes jövedelempólvó támogatások kiegészítésére 111 559 e Ft érkezett, melyből az előterjesztés 34. sz. melléklete szerint, 2 956 e Ft jogosulatlan. 2013-tól szigorítás, hogy az utólag jogosulatlaná vált ellátás esetén, az ahhoz igényelt támogatást akkor is vissza kell fizetni, ha azt a magánszemély nem teljesítette.

A működési célú központosított támogatások összege 2013-ban 25 549 eFt volt, melynek döntő részét a létszámcsoökkentési döntésekből következő többletköltségekhez való hozzájárulás jelentette, melyből 2 166 e Ft nem került felhasználásra, így pénzmaradványt terhelő kötelezettséggént jelentkezik.

A bérszabályozási intézkedések támogatására (kereset kiegészítésre) összesen 51 124 eFt-ot biztosított a központi költségvetés, melyből 4 158 e Ft az előző évhez kapcsolódott.

Új jogcímként jelentkezett a központi költségvetésben rendelkezésre álló szerkezetátalakítási tartalék, mely az állami feladatellátás változásával kapcsolatos problémákat kezelte. A MIK-től évközben átvett intézmények működtetéséhez ebből a forrásból 39 343 E Ft-ot kaptunk, mely hiánycsoökkentést jelentett.

Ezen túl, a 2013. évben elnyert ÖNHKI támogatás összege 140 000 e Ft-al segítette gazdálkodásunkat.

A központosított és egyéb támogatásokról teljes képet ad a 34. számú melléklet.

Állami adósság átvállalás, működési hitel alakulása

Az 5000 főnél nagyobb lakosság számú települések részleges adósság átvállalása keretében önkormányzatunknál összességében **500 M Ft hiteltartozás állam által történő átvállalására** került sor, melyből 494 M Ft a folyószámlahitelt érintette.

A finanszírozási műveletek között szerepel 694 227 e Ft működési hitel felvétel, melyből 494 M Ft-ot jelentett az adósság átvállalás összege.

200 M Ft összegben 5 éves futamidejű adósságmegújító működési hitel felvételére került sor, kormányzati engedéllyel, melynek célja az adósságrendezést követően fennmaradó folyószámlahitel visszafizetése volt, ami év végéig törvényi kötelezettséggént jelentkezett az önkormányzatok részére.

Támogatásértékű bevételek

Ezen a jogcímen összesen 249 599 e Ft pénzeszköz átvétel került elszámolásra, melyből 44 493 e Ft volt a védőnői és iskola egészségügyi ellátás OEP támogatása.

A fennmaradó 200 M Ft összetétele vegyes. A közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó támogatás összege 80788 E Ft volt, melyben nagy szerepe volt annak, hogy az átlagos 50 fős foglalkoztatáson túl (melynek támogatása 85%-os volt) a 300 főt meghaladó téli közmunkára jelentős előleget kaptunk, mely a Városgondnokság pénzmaradványában is jelentkezik.

A feladatok átadás-átvételéhez kapcsolódó elszámolások alapján 12 844 E Ft, a társulásban ellátott feladatokhoz 12 821 E Ft pénzeszköz átvétel társult.

A megállapodás alapján végzett fogyatékos ellátás szerződés szerinti díja is itt jelentkezik 39 324 e Ft összegben, melyből a kapott előlegek és az ellátotti létszám alapján 5 M Ft visszafizetési kötelezettség várható.

Szintén itt szerepel a Többcélú Kistérségi Társulás által, pályázati támogatásból ellátott támogató szolgálat bevétele is 6 077 E Ft összegben, mely a Társulás részére továbbadásra került.

Korábban megelőlegezett kifizetések visszatérülését jelenti a Testvérvárosi kapcsolatok pályázat 21 360 e Ft –os utófinanszírozása, valamint a Kórház részére átadott bérkompenzáció elszámolása 3 011 e Ft összegben, melyek egyensúlyt javító hatásúak voltak.

Az intézmények működését összességében 7 253 e Ft pályázati támogatás segítette.

Adóbevételek

Az önkormányzati gazdálkodás alapját – a központi finanszírozás mellett - a helyi adó bevételek jelentik, melynek súlya, a feladatok csökkenésével évről-évre nő.

A 2013. évtől érvényes új finanszírozási rendszerben a kötelező feladatok egy részét ebből a forrásból kell ellátni, így az önkormányzati egyéb feladatokra csak a beszámítás fölötti bevétel áll rendelkezésre.

Önkormányzatunknál a beszámítás összege 2013-ban 175 027 250 e Ft volt. (a 30. számú melléklet szerint)

2013 évben, az év végi adófeltöltéssel együtt összesen 710 740 e Ft helyi iparüzési adóbevételt realizáltunk, mely 30 M Ft-al meghaladja az előző évi 680 490 e Ft-os mértéket, és 60 M Ft-al a tervezettet.

Az elért bevételi többlet hozzájárult a stabil gazdálkodáshoz, a hiány csökkentéséhez és a fejlesztések önrészének biztosításához.

Az elmúlt évben a feltöltés összege (cég átalakulás miatt) a szokásos 25-30 M Ft-hoz képest nagyon magas, 134 M Ft volt, ami azt jelenti, hogy év közben, a tervezett 650 M Ft-os adóbevétellel szemben csak 576 M Ft állt rendelkezésre, ezért is rendkívül fontos a takarékos gazdálkodás és a likvid források biztosítása, hiszen csak a munkabérek fizetéséhez az állami támogatást havi 35-40 M Ft-al kellett kiegészíteni.

Hangsúlyozni kell azt is, hogy az előlegként befizetett adók csak a 2013 május 31-i elszámolást követően válnak végleges bevétellé.

A gépjárműadót is érintette a forrásszabályozás: 2013-tól a belföldi gépjárművek után a települési önkormányzat által beszedett adónak csak 40 %-a illeti meg az önkormányzatot,

ami az előző évhez képest 57 M Ft-os bevétel kiesést jelentett. Az adóbevétel 38 133 e Ft összegben, a tervezettnél megfelelően realizálódott.

A **magánszemélyek kommunális adója** évek óta változatlan összegben, 48 M Ft-ban áll rendelkezésre, ami önkormányzatunknál fejlesztési forrásként szolgál.

Saját bevételek

A saját bevételek döntő része (433 M Ft) az intézményeknél realizálódott, az 5/1 melléklet szerint, melynek teljesítése meghaladja a tervezettet.

Ezen belül, meghatározó a térítési díj bevétel, mely elsősorban az Idősek Otthonánál, gyermekélelmeyésnél, kollégiumi és bölcsödei ellátásnál jelentkezett, 300 M Ft-ot meghaladó összegben.

Az önkormányzati működtetési feladatok miatt, nőtt a továbbszámlázott (KLIK, Járási Hivatal, Ipari Park) szolgáltatások összege, amelynek előfinanszírozásához jelentős pénzeszköz biztosítása szükséges.

A teljes intézményi körre megállapítható, hogy erősödött a saját bevételszerzésre irányuló törekvés, amit elsősorban a kapacitás kihasználás érdekében végzett kiegészítő tevékenység (bérbeadás, vendégétkezés) másrészt többletszolgáltatás (színház-szervezés, könyvelés, külső munkák) végzésével tudtak elérni. Az ezekből befolyó bevételek jelentősen tehermentesítették az önkormányzati költségvetést, illetve lehetővé tették a működési feltételek minimális javítását.

A Sport Intézmények saját bevétele a látványsport egyesület bérleti díjfizetése miatt, az elmúlt években jelentősen emelkedett. Az így megtakarított intézményfinanszírozás tette lehetővé a sportcélú támogatások növelését.

Az önkormányzat 137 M Ft saját bevételt realizált, melyből közel 100 M Ft vagyion hasznosításból származik, 18 M Ft az Ipari parkban lévő vállalkozók részére továbbszámlázott költség, ezen kívül ÁFA visszatérülést, kötbért és különféle elszámolásokat tartalmaz ez a jogcím.

Egyéb működési bevételek

Működési forrásként szolgált a fentiekén túl, a Városfejlesztési Kft-nek korábban nyújtott tulajdonosi kölcsön visszafizetése 15 M Ft összegben, valamint az előző évi, kötelezettség vállalással terhelt működési pénzmaradvány 23 M Ft-os igénybevétele.

Felhalmozási bevételek

Támogatásértékű felhalmozási bevétel 427 971 e Ft összegben került elszámolásra, a tervezett 728 374 e Ft-al szemben, így a teljesítés csak 62,7%-os, ami azonban nem tükrözi a reáلتeljesítményeket. A támogatással megvalósuló projektek kiadásainak döntő része ugyanis szállítói finanszírozású, így az önkormányzatnál csak az önrész kifizetése jelenik meg valós pénzforgalomként. A kapcsolódó támogatás teljesítésének elszámolására csak a finanszírozó szervezet értesítését követően kerülhet sor. A Városhközpont beruházás év végi befejezése miatt, 242 M Ft összegű számla elszámolása áthúzódott 2014-re.

A támogatások részletezését a 3/5 számú melléklete tartalmazza, ezen túl az Európai Unió támogatással megvalósuló beruházásokról célonként a 10 számú mellékletben adunk tájékoztatást.

Az **ÉMOP-3.1.2** pályázati számú **városközpont rehabilitáció** támogatási szerződése az év során több alkalommal módosításra került, elsősorban a kivitelezés során felmerült szükségletek miatt. Ennek keretében a konzorciumi partnerek közötti átcsoportosítás is történt, mely a támogatási arányszámokat is változtatta. Az önkormányzati projektrészre az év során 249 150 e Ft került elszámolásra.

A **KEOP támogatással** megvalósított intézményi energetikai korszerűsítés finanszírozása az év során rendkívüli csúszásokkal történt, a megvalósítás során szükségessé vált műszaki tartalom módosításának engedélyezési eljárása miatt. Bár a munkálatok befejezése szeptemberig megtörtént, év végéig a 206 M Ft-os támogatásból csak 170 831 e Ft-ot tudunk elszámolni.

A Svájci pályázati támogatással megvalósuló **ivóvízellátás rekonstrukció (SH/3/30) pályázat** keretében a korábbi évben 210 725 eFt előleg került kiutalásra, mely a benyújtott igénylés alapján tárgyévben további 5 205 e Ft-al nőtt.

A fentiekén túl, otthonteremtési támogatásra és a volt SZTK beruházás utófinanszírozására érkezett támogatás, összesen 2 785 e Ft összegben.

Jelentős eredmény, hogy **további, felhalmozási célú központi támogatást** kapott az önkormányzat, összesen **113 986 e Ft összegben**. Ebből 100 M Ft év végén, kormányhatározat alapján került kiutalásra a Képviselő-testület által meghatározott fejlesztési célok támogatására, 6,5 M Ft a tartozás átvállalás keretében érkezett fejlesztési hitel törlesztésére, 7,2 M Ft-ot pedig az év során, az ivóvízhálózat felújításához megítélt önerő támogatás korábbi kifizetésekhez kapcsolódó részeként biztosított a központi kormányzat.

Felhalmozási célú saját bevételként az önkormányzatnál 2013. évben, **összesen 110 M Ft** összegű fejlesztési forrás keletkezett, amit a **48 890 e Ft** összegben beszedett **kommunális adó egészíti ki**.

Ezen belül, 47 M Ft önkormányzati vagyonhasznosításból, 7 M Ft lakásértékesítésből származott, 53 M Ft pedig technikai jellegű tétel: a beruházásokhoz kapcsolódó fordított ÁFA ÁFA befizetés elszámolása, melyhez kiadás is kapcsolódott.

Az ivóvíz beruházás 200 M Ft-ot meghaladó előlegéből 2 M Ft kamatot realizáltunk, melyet csak a céljának megfelelően lehet felhasználni.

Felhalmozási pénzeszköz átvételként az Ovi-Foci pályázathoz érkezett vállalkozói támogatás 2 810 e Ft összegben, valamint a szennyvízberuházáshoz kapcsolódó LTP betétek lezárásából 3 450 e Ft fejlesztési bevételhez jutottunk.

A 2012. év zárásakor jelentős, 345 M Ft-os **fejlesztési pénzmaradvány** keletkezett, melyből 200 M Ft a svájci támogatással megvalósuló ivóvízhálózat rekonstrukcióhoz kapcsolódott, azonban ennek kivitelezése még nem kezdődött meg, így 2013-ban pénzmaradvány igénybevitelre csak 154 569 e Ft összegben került sor, ami az előirányzat 45%-a.

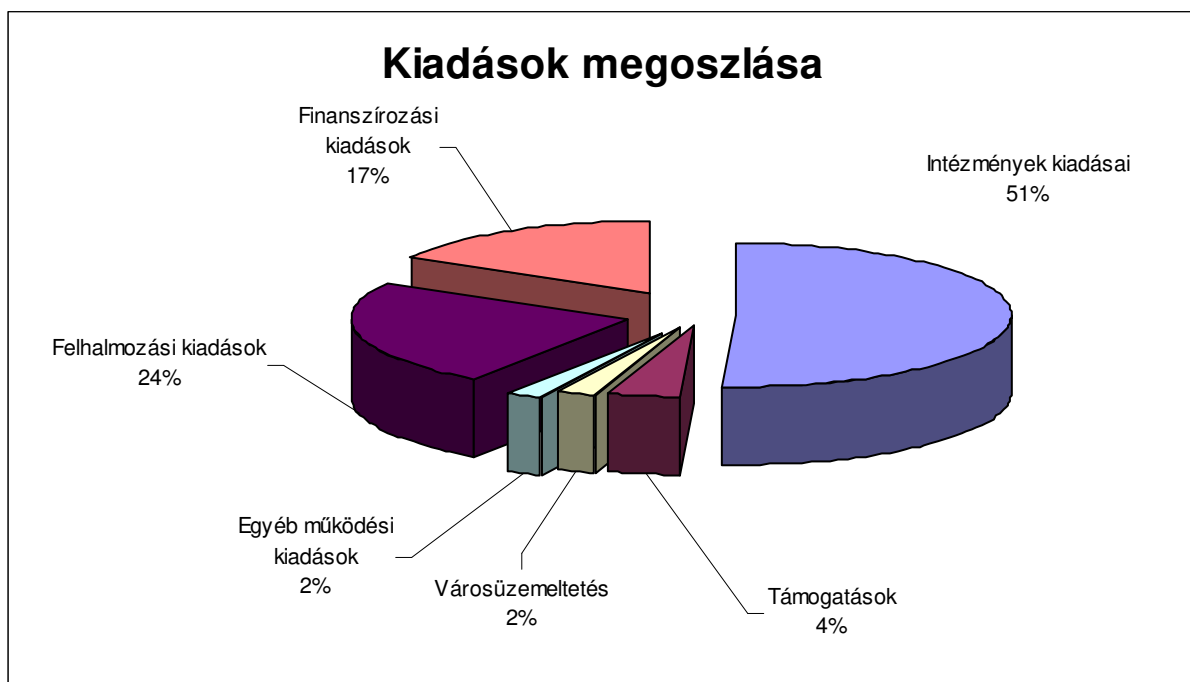
A folyamatban lévő beruházások önrészenek finanszírozására az év során **166 936 e Ft fejlesztési hitel felvételére került sor.**

Ez a hitelfelvét tulajdonképpen a 2009. óta rendelkezésünkre tartott 300 M Ft kedvezményes kamatozású MFB hitelkeret még fel nem használt részének lehívását jelentette volna, azonban a városközpont kivitelezési munkáinak csúszása miatt, - a rendelkezésre tartás végső határidejéig - 2013-ban csak 68 M Ft-ot, összességében 194 461 e Ft-ot tudtunk igénybe venni. A kieső hitelforrás pótlása jelentős nehézségekbe ütközött, (MFB döntési eljárás elhúzódása) miközben a kivitelezés üteme felgyorsult.

Végül a számlavezető OTP bank biztosított 105 M Ft fejlesztési hitelt decemberben, melyből év végéig 98 M Ft-ot vettünk igénybe a városközpont rekonstrukcióhoz.

Költségvetési kiadások

Az önkormányzat 2013. évi gazdálkodása során **3 885 727 eFt kiadást teljesített**, mely a módosított előirányzat 75,8%-a. Ezen belül, a működési kiadások összege 2 943 045 e Ft, ahol a teljesítés 85,2%-os volt.

Működési kiadások

Az önkormányzat 2013. évi **működési kiadásainak 66,5%-a (1 957 012 e Ft) realizálódott az intézményeknél, ahol a módosított előirányzatokat 94%-ban használták fel.**

Az Idősek Otthona esetében a jóváhagyotthoz képest 6 M Ft-os túllépés történt, mely valamennyi kiemelt előirányzatot érintette. A teljesített kiadások fedezetét bevételi többlet finanszírozta, azonban a felhasználásra vonatkozóan az intézmény költségvetés módosítást nem kezdeményezett.

A módosított előirányzathoz képest, jelentős elmaradás mutatkozik a Városgondnokságnál, melynek oka, hogy a téli közmunkára kapott támogatás jelentős része 2014-ben került felhasználásra.

A Közös Önkormányzati Hivatalnál a tervezettől elmaradó teljesítés a szociális juttatásoknál történt.

Szinte minden intézménynél jelentős megtakarítás tapasztalható ugyanakkor a dologi kiadásoknál, összesen 54 M Ft összegben.

A szokásosnál is alacsonyabb teljesítési adatok oka sokrétű: a feladatok változása miatt, az előirányzatok megállapításánál tapasztalati adatokkal sok esetben nem rendelkezünk (pl. oktatási intézmények működtetési kiadásainak köre, MIK-től átvett intézmények költségeit nem ismertük, az év során megvalósított energia racionalizálás hatását előzetesen felmérni nem tudtuk, az étkeztetésben részt vevők tervezésében is sok bizonytalanság volt).

A megtakarításhoz természetesen az is hozzájárult, hogy az alapvető működési feltételek biztosítása mellett, a szigorú gazdálkodási előírások érvényesítése, és takarékoság a tárgyévben is irányelv volt.

Az intézményeknél keletkezett megtakarításból mintegy 43 M Ft áthúzódó feladatokhoz kapcsolódik, melyet kötelezettséggel terhelt pénzmaradványként javasolunk jóváhagyni.

Az intézményi kiadások teljesítését részletesen a 4. 6. és 6/1. számú mellékletben mutattuk be.

Az intézményfenntartás és a folyószámlahitel visszafizetésre fordított 645 310 e Ft kiadás mellett, az egyéb városi feladatokra 2013-ban összesen 340 723 e Ft került kifizetésre.

A városüzemeltetés kiadásaira 79 M Ft-ot használtunk fel, (3/2.sz. melléklet szerint) itt mutatkozik a legnagyobb megtakarítás a módosított előirányzathoz képest, mely néhány esetben feladat elmaradást tükröz (pl. nyírjesi tavak karbantartása, kutak megszüntetése).

A közvilágításra, piac működtetésre, lakásgazdálkodásra, mezőéri szolgálatra a rendelkezésre álló előirányzat elköltésre került, néhány feladatnál (síkosság mentesítés, közutak vízdíja) a tervezettnél kisebb összegre volt szükség, míg volt olyan feladat (út karbantartás) melyet nem szolgáltatás vásárlással, hanem a Városgondnokság útján láttunk el.

Támogatások, pénzeszköz átadás címén közel 180 M Ft volt a teljesítés, amely mind az előző évi tényadathoz, mind az eredeti előirányzathoz képest jelentős növekedést mutat.

A többlet oka, hogy a különféle társulásokot megillető támogatások 2013.-tól az önkormányzathoz érkeztek, amely a feladatokhoz teljes egészében átadásra került. (a kiadások részletezését a 3/1.számú melléklet tartalmazza)

A szociális kiadások teljesítése alacsonyabb a tervezettnél, míg a Képviselő-testület által jóváhagyott támogatások teljes egészében kiutalásra kerültek.

Egyéb kiadások 93 M Ft-ban kerültek kifizetésre, mely a módosított előirányzathoz képest csupán 41%-os teljesítést jelent. (3/3.számú melléklet szerint)

Az önkormányzat pénzügyi helyzetének javulásával, minimálisra csökkent a működési hitel kamata, ami az elmúlt évben közel 30 M Ft-os megtakarítást jelentett. (ugyanakkor a banki forgalomhoz kapcsolódó jutalékok összege, kisebb pénzforgalom mellett is 3 M Ft-al, 40%-al nőtt.) A működéshez kapcsolódó finanszírozási kiadásokra (bankköltség, kamat) összesen 13 M Ft-ot költöttünk, az előző évi 48 M Ft-al szemben.

Ugyancsak kedvező volt, hogy a központi költségvetéssel való elszámolásnál és intézmény átvétel-átadások kapcsán felmerült fizetési kötelezettség 25 M Ft-al alacsonyabb volt a tervezettnél.

Mint azt jeleztük, a fogyatékos elszámolás alapján várhatóan 5 M Ft visszafizetést kell teljesíteni, ezen túl, az önkormányzat elsődlegesen felel a székhely szerinti önkormányzati társulásoknál felmerülő támogatások visszatérítéséért is.

Az iparüzési adó többletéből tervezett karbantartási feladatok 40 M Ft-os előirányzatának felhasználása a következő évben várható, így az a pénzmaradvány része lesz.

Összességében elmondható, hogy a 2013. évben a feladat ellátásban és finanszírozásban bekövetkezett nagy volumenű változásokat az önkormányzat megfelelően kezelni tudta, amely a vezetésen túl, valamennyi hivatali és intézményi dolgozótól jelentős többletmunkát igényelt.

Az 500 M Ft-os adósság átvállalás révén az önkormányzat pénzügyi-likviditási helyzete jelentősen javult, emellett az önkormányzat továbbra is takarékosan és felelősen gazdálkodott, ami a 2014. évi költségvetési pozíciókat javítja.

Felhalmozási kiadások

Az önkormányzat 2013-ban 942 682 e Ft fejlesztési kiadást teljesített, amely a módosított előirányzat 56,4%-a.

Beruházási, felújítási feladatok

A teljesített beruházási, felújítási kiadásokat jóváhagyott célonként a 3/5 és 8. számú mellékletek tartalmazzák.

Az előirányzathoz képest legnagyobb eltérés (215 M Ft) a svájci támogatással megvalósuló ivóvízhálózat rekonstrukciónál mutatkozik, ahol a számviteli előírásokkal összhangban a pénzmaradványként rendelkezésre álló 2012. évi előleg összege – mivel az címzett támogatás, – kiadásként is betervezésre került, ugyanakkor a kivitelezési munkák csak 2014-ben fognak elkezdődni.

Az EU támogatású fejlesztések (városközpont rekonstrukció, intézmények energetikai korszerűsítése) év végéig befejeződtek, a kiadások tervezettől való elmaradását a bevételeknél részletezett szállítói finanszírozás okozta, ami a mérlegben a kötelezettségek között is megjelenik. Az elszámolások lezárása 2014-re áthúzódott.

A kormányhatározat alapján, év végén megítélt 100 M Ft összegű támogatást az önkormányzat – a Képviselő-testület döntése szerint – fejlesztési célra kívánja fordítani, amelynek megvalósítása 2014-ben történik.

Szintén a következő évre húzódik át a térfigyelő rendszer kialakítása, melyre a szerződéskötés 2013-ban megtörtént.

Az utak kialakításával kapcsolatos kiadások is várhatóan 2014-ben realizálódnak.

Az év során, önerőből megvalósított fejlesztések összege 66 368 e Ft volt, mely az önkormányzati feladatellátás széles körét érintette.

Az intézményeknél szükséges fejlesztésekre 20 M Ft-ot költöttünk, melynek keretében a Kiss Árpád Általános Iskola Bajcsy úti épületében teljes kazáncserére került sor, a gyermekétkeztetés saját konyhán történő biztosításához szükséges átalakítást,

eszközbeszerzést hajtottunk végre, valamint az önkormányzati hivatali informatikai és épület infrastruktúra fejlesztését valósítottuk meg.

Önkormányzati vagyont érintő fejlesztést 26 M Ft összegben valósítottuk meg, mely ingatlan vásárlást és bontást, üzlethelyiség felújítását jelentette.

A fentiekén túl, közel 20 M Ft értékben modern eszközök beszerzésére került sor a Dr Kenessey Albert Kórház, valamint a Madách Filmszínház részére.

Felhalmozási pénzeszköz átadás, támogatásértékű kiadás

A 120 632 e Ft összegű kifizetés döntő része a Városközpont rekonstrukcióhoz kapcsolódott, ahol a Városüzemeltetési Kft által megvalósított projektrész finanszírozására 86 M Ft tulajdonosi kölcsönt biztosítottunk.

A korábban támogatással megvalósított Bölcsőde fejlesztés utóellenőrzése kapcsán 17 M Ft visszafizetési kötelezettségünk keletkezett, melynek pénzügyi teljesítése megtörtént.

Ezen túl, 2 db műfüves pálya létesítéséhez közel 11 M Ft támogatásra került sor, melyből 3 M Ft-ot vállalkozástól átvett pénzeszköz finanszírozott. Az első lakáshoz jutók 8 M Ft-ban megítélt támogatásából 3 M Ft kifizetése a szerződések áthúzódása miatt 2014-ben fog realizálódni.

Fejlesztési hitel

A tárgyévi beruházási kiadások mellet, az önkormányzat fejlesztési hitel-és kamatfizetésre 37 737 e Ft-ot fordított, a szerződésnek megfelelően.

Egyéb felhalmozási kiadások

Felhalmozással kapcsolatban, összesen 121 540 e Ft áfa befizetést teljesítettünk, melyből 115 M Ft volt a fordított ÁFA összege.

Az alacsony teljesítés ellenére, a 2013. évre tervezett beruházások döntő részét megvalósítottuk, az áthúzódó feladatok fedezete pénzmaradványból biztosított.

A költségvetés finanszírozása, hitelműveletek

Az önkormányzat pénzügyi-likviditási helyzete év végére jelentősen javult.

Az előző év végén fennálló 645 310 e Ft folyószámlahitel összege az év során további 48 917 e Ft-al bővült, azonban a stabilitási törvény előírásainak megfelelően, a teljes fennálló folyószámlahitel állomány – két ütemben - visszafizetésre került.

A hiteltörlesztés forrása döntő részben (494 M Ft) a tartozás állam általi átvállalása volt az önkormányzati adósságrendezés keretében.

A fennmaradó 200 M Ft fedezetét az önkormányzat éven túli, adósságmegújító hitel felvételével biztosította.

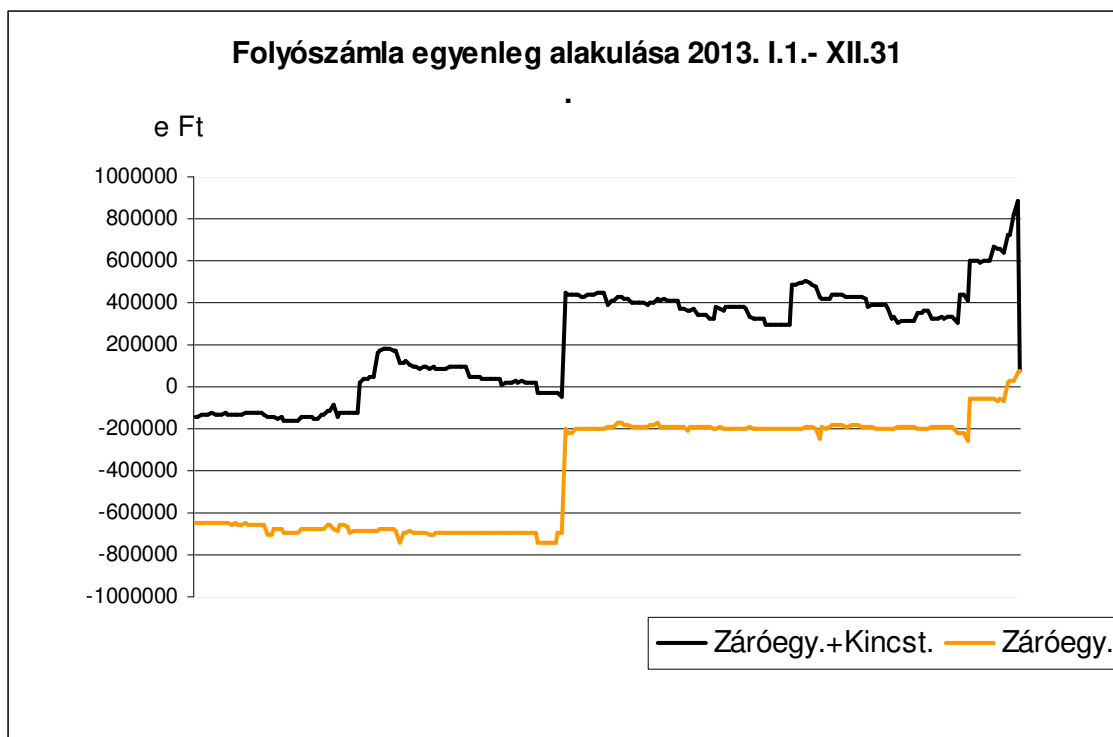
Össességében az önkormányzat működési hitel állománya 445 M Ft-al csökkent az előző évhez képest.

A beruházások megvalósításához 2013. évben 167 m Ft fejlesztési hitel felvételére, s ugyanakkor 28 M Ft hitel törlesztésre került sor, így a fejlesztési hitelek állománya 139 M Ft-al nőtt.

A 2013. évet az induló 645 M Ft folyószámlahitelhez és 204 M Ft fejlesztési hitelhez képest, összesen 200 M Ft működési és 343 M Ft fejlesztési hitel állománnyal zártuk, ami a teljes adósságállomány 300 M Ft-ot meghaladó csökkenését jelenti. Ezen túl, az év végi hitelállomány összetétele is lényegesen kedvezőbb a korábbiaknál.

Magyarország 2014. évi költségvetéséről szóló törvény tartalmazza a helyi önkormányzatok fennmaradó adósságának állam általi teljes átvállalását, ami az önkormányzat költségvetési pénzügyi helyzetét – felelős gazdálkodás mellett - várhatóan jelentősen javítani fogja.

Az önkormányzat hitelek, lízingek és garanciavállalások állományát évenkénti, bontásban a futamidő végéig a 12. számú melléklet tartalmazza.

Európai Unió támogatással megvalósuló beruházások bemutatása

Balassagyarmat Város Önkormányzata a település fejlesztése, felújítása érdekében több olyan célt tűzött maga elé, amelyek megvalósításához uniós forrásokra is lehetett pályázni. A beszámoló 12. számú melléklete fejlesztési célonként bemutatja azokat a beruházásokat, amelyek több év alatt valósulnak meg, a 13. számú melléklet ezek közül azokat a fejlesztéseket tartalmazza, amelyekhez Európai Unió támogatást kapunk.

A városközpont rehabilitációja év végére - a tervezettnél megfelelően - befejezésre került. A kivitelezés során felmerült szükségletek miatt, a támogatási szerződést több alkalommal módosításra kellett, mely az egyes projektrészek költségét és támogatását is érintette. A beruházással kapcsolatos pénzügyi elszámolásokra – a szállítói finanszírozás miatt – csak 2014-ben kerül sor.

A város Ivóvízellátásának rekonstrukciója svájci -magyar államközi megállapodás alapján kerül támogatásra. A beruházás tervezésére irányuló közbeszerzési eljárást követően a tervezési szerződés megkötésre került, és a tervek elkészültek. A megvalósítás biztonságát növeli, hogy az önkormányzati önerő támogatás elnyerésével a beruházás 100%-os támogatásúvá vált.

A KEOP támogatással megvalósuló, intézmények energetikai fejújítására irányuló projektből a kivitelezés munkálatai mindhárom intézménynél, 268.497 e Ft ráfordítással befejeződtek, az elszámolás lezárására 2014-ben kerül sor.

A Bölcsőde felújítása kapcsán a záró ellenőrzés megtörtént, melynek alapján 17 M Ft igénybevett támogatást vissza kellett fizetni.

Pénzmaradvány alakulása

Az önkormányzat a bevételeknél és kiadásoknál ismertetett folyamatok eredményeképpen, a 2013. évi költségvetését igen jelentős, 1 208 716 e Ft összegű pénzmaradvánnyal zárta.

A 905 090 e Ft-os záró pénzkészletet jogszabály szerint módosító függő, átfutó tételek egyenlege alapján, a tárgyévi pénzmaradvány összege 909 510 e Ft lenne, amely a mérlegben kimutatott költségvetési tartalék állományával egyező. Az érvényes számviteli előírások szerint azonban a korábbi években felhalmozott negatív pénzmaradvány 299 206 e Ft-os állományával a tárgyévi pénzmaradványt növelni kell.

A helyesbített pénzmaradvány döntő része (1 160 001 e Ft) az önkormányzatnál jelentkezik, melyből ténylegesen felhasználható maradvány 866 320 e Ft, míg 299 206 e Ft-ot a felhalmozott negatív tartalék rendezésére kell fordítani. Az intézmények helyesbített pénzmaradványa 43 190 e Ft.

A tárgyévi pénzmaradvány az előző évihez képest 768 M Ft-al nőtt, melyben meghatározó szerepe volt az adósság konszolidáció és működési hitelfelvétel forrásból visszafizetett 694 M Ft folyószámlahitelnek.

Az év végi pénzkészlet tartalmazza az ivóvíz rekonstrukciós pályázatra kapott előleg fel nem használt összegét 200 M Ft-ban, az év végén, kormányhatározat alapján (2014. évi felhasználásra) érkezett 100 M Ft kormányzati támogatást, a jelentős iparüzési adófeltöltést (134 M Ft), valamint az Önhiki támogatás még fel nem használt részét.

A további maradvány forrása döntően a kiadásoknál részletezett feladat áthúzóadás és a szigorú gazdálkodás miatti megtakarítás, valamint többletbevétel volt, melyet a kiadások és bevételek elemzésénél részleteztünk.

Az **intézményi helyesbített maradvány 43 190 eFt,** melynek 1 796 e Ft összegű kiegészítését javasoljuk a Városgondnokságnál a közmunkaprogram pályázat elszámolása érdekében. Tekintettel arra, hogy a helyesbített pénzmaradvány valamennyi intézménynél kötelezettséggel terhelt, annak működési célra történő jóváhagyását javasoljuk a 28.számú melléklet szerinti részletezésben

Az önkormányzat felhasználható 866 320 e Ft összegű pénzmaradványából 282 420 E Ft –ot működési feladatokra javasunk jóváhagyni, melyből 180 972 e Ft a 2014. évi eredeti költségvetésben betervezésre került.

A 2014. évben tervezett fejlesztési feladatokra rendelkezésre álló pénzmaradvány összege 582 959 e Ft, mely tartalmazza a címzetten érkezett támogatások 312 M Ft-os fel nem használt összegét is. (a pénzmaradvány felhasználására vonatkozó javaslatot célonként a 29. számú melléklet tartalmazza)

A jóváhagyott pénzmaradványt – az állami támogatások elszámolása alapján – 5 525 eFt befizetési kötelezettség terheli, további 5 M Ft visszafizetéssel kell számolni a szerződés alapján végzett fogyatékos személyek ellátásánál.

Részesedés gazdasági társaságokban

Balassagyarmat Város Önkormányzata egyes feladatainak ellátására gazdasági társaságokat hozott létre. A többnyire csak a város lakosságának ellátását biztosító társaságoknál teljes tulajdoni hányaddal, míg a több település érintően végzett szolgáltatások esetében résztulajdonosi részvétellel rendelkezik az önkormányzat. Az Áhsz előírása alapján azokat a gazdasági társaságokat, amelyeknél tulajdoni hányad meghaladja a 25%-ot, a részesedés arányának feltüntetésével be kell mutatni a beszámoló szöveges indoklásában.

Önkormányzatunk az alábbi táblázatban felsorolt gazdasági társaságok tekintetében érdekelt:

Gazdasági társaság neve és székhelye	Önkormányzat tulajdoni hányada %-ban	Önkormányzat tulajdoni hányada Ft-ban (névértéken)
Nyugat Nógrádi Vízmű Kft. 2660 Balassagyarmat, Rákóczi út 134.	25-50	55 980 000
Városüzemeltetési Kft. 2660 Balassagyarmat Mikszáth K. u 59.	99,7	65 800 000
Balassagyarmati Városfejlesztő Kft. 2660 Balassagyarmat, Rákóczi út 12.	100	500 000
Tárnics Kft. 2660 Balassagyarmat, Rákóczi út 12.	57,5	4 190 000
Gyarmati Média Non-profit Kft. 2660 Balassagyarmat, Civitas Fortissima tér 2.	100	1 005 000

Az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságokról rendelkezésre álló információk alapján, a részesedések vonatkozásában értékvesztés elszámolására nem került sor.

Jogszabályi előírás alapján, a jegyzett tőke minimális összege 2014-től 3 000 E Ft-ra emelkedett, így a Városfejlesztő Kft tekintetében a jegyzett tőke emelését végre kell hajtani, melynek forrásáról a Képviselő-testület a későbbiekben dönt.

Vagyon alakulása

Az államháztartás szervezeteinek számvitelére vonatkozó előírások 2014-től jelentősen megváltoznak. A 4/2013. számú kormányrendelet részletes előírásokat tartalmaz arra vonatkozóan, hogy már a 2013. évi mérleg összeállítása során kiemelt figyelmet kell fordítani a mérlegtételek felülvizsgálatára, melynek keretében az évek óta rendezetlen vagyonelemek (megvalósításra nem került beruházások, függő, átfutó tételek, behajthatatlan követelések) kivezetését illetve egyéb okból szükséges helyesbítéseket el kell végezni.

A vagyon alakulását az előterjesztés 19-25. számú mellékletei részletesen tartalmazzák.

Az Önkormányzat és intézményeinek 2013. évi **mérleg főösszege 12 831 317 e Ft, ami az előző évhez képest, 1 722 M Ft-os növekedést mutat.** A növekményből 1 645 M Ft az önkormányzatnál, 77 M Ft pedig az intézményeknél jelentkezik.

A befektetett eszközök záró állománya 11 555 940 E Ft, ahol a növekedés 1 130 M Ft volt, mely több tényező együttes hatását tükrözi:

- a tárgyévi beruházási, felújítási kiadások teljesített összege részben a beruházások, másrészt a tárgyi eszközök állományát növelte,
- az év során elszámolt értékcsökkenés miatt, a tárgyi eszközök nettó értéke csökkent,
- a beruházások előző évi állománya felülvizsgálatra került, melynek keretében a korábban állományba vett, de megvalósításra nem kerülő beruházásokat kiveztük a nyilvántartásból,
- az önkormányzat térítésmentes eszköz átadásban részesült a vízi közművek törvény által elrendelt visszaadása miatt, a PPP konstrukcióban megvalósított, és az állam által visszavásárolt tornacsarnok átadásával, a MIK-től átvett intézményekhez kapcsolódó működtető vagyon átvételével,
- az év során nyújtott éven túli, visszatérítendő támogatások és törlesztések egyenlegében szerepel a városközpont rekonstrukció kapcsán az önkormányzati tulajdonú Városüzemeltetési Kft részére adott támogatás

Az állomány növekedésén túl, a befektetett eszközök összetétele is átrendeződött, mivel az eszközök mintegy 30%-át (3 550 M Ft) más szervek használatába, illetve vagyonkezelésébe adtuk. (oktatási intézmények által használt vagyon, víziközművek, erdőterületek)

Az önkormányzat forgóeszközeinek záró állománya 1 275 377 e Ft volt, ahol az 592 M Ft-os növekedés tükrözi az önkormányzat pénzügyi helyzetének javulását is.

A változásból 202 M Ft a követeléseknél jelentkezik, melynek összetevői:

- a szállítói finanszírozással érintett beruházási szállítók részére az önrész év végéig kiegyenlítésre került, a kapcsolódó támogatás 242 M Ft-os összege követelésként jelentkezik
- a vevő követelések összege nőtt, elsősorban a továbbszámlázott szolgáltatások miatt, ahol az értékelés kapcsán közel 50 M Ft az értékvesztést állománya, ezért az állomány további felülvizsgálata szükséges
- az adó követelések összege jelentősen csökkent, mivel azok a követelések, ahol a felszámolási eljárás befejeződött, vagy az adóalanyt más okból törölték, illetve az idegen helyről kimutatott tartozások összege, a mérlegből kivezetésre kerültek
- továbbra sem tartalmazza a mérleg a Zöld-Híd Kft-vel szemben fennálló bérleti díj követelést, mivel azzal kapcsolatban peres eljárás van folyamatban.

A pénzeszközök záró állománya 393 M Ft-al nőtt, ezen belül, az idegen pénzeszközöknél minimális csökkenés történt.

A záró pénzkészlet összetételét és változását a pénzmaradvány kimutatás elemzésénél részleteztük, s bár a növekményhez jelentős áthúzódó kötelezettség kapcsolódik, mindenképpen tükrözi az önkormányzat pénzügyi helyzetének jelentős javulását.

Az 1,7 Md Ft vagyron növekedés értékeléséhez elengedhetetlen a növekmény forrásának vizsgálata, hiszen a nettó vagyoneértéket a saját forrás tükrözi.

A saját tőke év végi összege 10 119 373 e Ft volt, ezen túl, szintén saját forrásnak minősül a tartalékok 909 510 e Ft-os állománya, ami összességében azt jelenti, hogy **a mérlegben kimutatott eszközökből 11 028 883 e Ft-ot (86%-ot) saját forrás finanszíroz.**

Ezen belül,

- a saját tőke értéke 1 088 M Ft-al nőtt, amiben megjelennek a térítés nélküli átvétel, a támogatásból megvalósított fejlesztések, és azt jelenti, hogy az önkormányzat a befektetett eszközök növekményét döntően külső forrásból finanszírozta
- a tartalékok állománya a költségvetési gazdálkodás évek során felhalmozott és év végéig fel nem használt maradványát tükrözi, ahol a növekmény 1 039 M Ft

A saját források növekedése összességében 2 127 M Ft, ami az eszközérték növekményét meghaladja, és amelyben döntő szerepe volt az állami adósságtvállalásnak.

Az önkormányzatnak év végén 1 802 434 e Ft kötelezettsége volt, ami 346 M Ft-al alacsonyabb az előző évinél.

A kötelezettségek összetétele:

- a tulajdonközösségben megvalósított szennyvízberuházás az önkormányzat mérlegében szerepel, azonban a más településeket megillető vagyonszám nettó értéke (888 M Ft) a valódiság érdekében kötelezettségként kerül kimutatásra
- az idegen pénzeszközök értéke is kötelezettséget jelent
- a hitelállomány összességében csökkent, ezen belül a hosszú lejáratú hitelek állománya nőtt, míg az éven belüli hitel kötelezettség csökkent
- a szállítói tartozások növekedése teljes egészében a beruházási szállítókhoz kapcsolódik, melynél a finanszírozás forrása állami támogatás, ami a követelések között is szerepel

Összességében megállapítható, hogy az önkormányzat 2013. évi gazdálkodásának, valamint a vagyont érintő jogszabályok változásának, valamint az állami adósságtvállalásnak köszönhetően igen jelentős vagyongyarapodást realizált.

Az éves beszámoló része az Önkormányzat vagyoneleltára és az államháztartás szervezeti beszámolási és könyvvezetési kötelezettségeinek sajátosságairól szóló 249/2000.(XII. 24.) Kormányrendelet 44/A. § szerinti vagyonekimutatás, amelyeket szintén tartalmaz a rendelet tervezet.

Közvetett támogatások

A közvetett támogatások jogcímei az alábbiak lehetnek:

- méltányossági eljárás miatti törlések, {Art. 133-134.§}
- elévülés miatti törlések, {Art. 164.§}
- kis összegű törlések {Art. 2. sz. mell./II.}
- önkormányzati rendeletben biztosított adómentesség, adókedvezmény

Méltányosság címén törölt összegek:

A 2013. évben összesen 4 adózó kapott fizetési könnyítést, ebből 2 adózónak engedélyezett éven túli fizetési halasztást, éven belüli és túli megtérüléssel késedelmi pótlékmentes részletfizetést is egyben az adóhatóság, ezért a listában több kategóriában is szerepelnek.

A törvényi feltételek fennállásának vizsgálata mellett 2013. évben méltányosság címén 1 esetben engedélyezett az adóhatóság késedelmi pótlékkal terhelt **fizetési halasztást** 80.100.-Ft összegben éven belüli megtérüléssel, a részletfizetést kapott 2 adózónak pedig 11.755.-Ft összegre éven túli megtérüléssel.

Részletfizetést 1 adózónak engedélyezett az önkormányzati adóhatóság vezetője 39.240 Ft összegben éven belüli megtérüléssel, 2 adózónak pedig 51.038.-Ft összegre éven belüli, 36.125.-Ft-ra pedig éven túli megtérüléssel.

A részletfizetés engedélyezése mindhárom adózó esetében késedelmi pótlék mentesen történt, így a részletfizetés időszakára **elengedett éven belüli késedelmi pótlék** összege 796 Ft-ot, az éven túl elengedett késedelmi pótlék összege pedig 769 Ft-ot tett ki 2013. évben.

Elévülés miatti törlések:

Az adótartozás végrehajtásához, a költségvetési támogatás kiutalásához való jog az esedékesség naptári évének az utolsó napjától számított 5 év elteltével évül el.

A Szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény alapján kiszabott és adók módjára történő behajtásra átadott helyszíni pénzbírságok elévülési ideje a fentiekől eltérően 2 év.

Mindezeket figyelembe véve 2013. évben **elévülés címén 2.155.643.-Ft adó- és késedelmi pótléktartozást töröltünk és 757.363.-Ft túlfizetést írtunk elő.**

Az adók módjára behajtandó tartozások összegéből elévülés címén 2.577.452.-Ft törlésére és 28.304.-Ft előírására került sor.

Kis összegű tartozások miatti törlések:

Az Art. 2. számú mellékletének II. pontja alapján az önkormányzati adóhatóság által nyilvántartott 100 Ft-ot el nem érő adótartozást nem kell az adózónak megfizetnie, és az önkormányzati adóhatóság a 100 forintot el nem érő adó-visszatérítést nem utalja ki, és nem tartja nyilván. Az így törölt tételekről az adóhatóság külön nyilvántartást vezet.

2013. évben ezen a címen 28.781.-Ft 100 Ft alatti összegű pótléktartozást töröltünk és 1.552.-Ft 100 Ft alatti túlfizetést írtunk elő.

A helyi adórendeletekben biztosított adómentességek, illetve kedvezmények:

A magánszemélyek kommunális adójáról szóló 42/2011.(XII231.) önkormányzati rendelet alapján:

- a) **A komfort nélküli lakások teljes adómentességben** részesülnek a rendelet szerint. Ennek megfelelően a 2012. évben 98 adózó részére 347 eFt összegben biztosított adómentességet, 2013. évben ugyancsak 98 adózó vehette igénybe 354 eFt összegben.
- b) **Adómentességben részesül 1 lakás és 1 garázs után az az egyedül élő nyugdíjas, aki a 65. életévét** előző év december 31-ig betöltötte és a nyugdíján kívül más jövedelemmel nem rendelkezik, feltéve, ha a nyugdíja nem éri el a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 250 %-át. (Ez a mentességi határ 2013. évben 71.250.-Ft.) Mindezek alapján 2012. évben 15 adózót érintett ez az adómentesség 85 eFt összegben, 2013. évben pedig 11 adózó részesülhetett 65 eFt összegű adómentességben.

- c) **A Kóvár területén lévő adótárgyakat 50 %-os adókedvezmény** illeti meg. Ennek megfelelően 2012. évben 37 adózó részesült 107 eFt, 2013. évben pedig 40 adózó 111 eFt összegben adókedvezményben.
- d) **50 %-os adókedvezmény illeti meg egy gépjárműtároló után** a súlyos mozgáskorlátozott személyt, amennyiben ezen a címen az adóhatóságtól gépjárműadó mentességet kapott. Ennek megfelelően 2012. évben még 178 adózó részesült 527 eFt összegű adómentességben. Mivel a jogszabályi változások miatt 2013. január 1-től jelentősen csökkent a gépjárműadóban a mozgáskorlátozott mentességben részesülők száma, így 2013. évben már csak 13 adózó vehette igénybe ezt az adómentességi formát 37 eFt összegben.
- e) **2012. december 31-ig 1 adótárgy után adómentességben részesülhetett az I. és II. rokkantsági csoportba tartozó adóalany.** Több adótárgy esetén az adóalanyt elsődlegesen a lakás után illetve meg az adómentesség. Ezt az adómentességi formát 2012. évben 28 adózó vette igénybe 134 eFt összegben.
2013. január 1-től az önkormányzati rendeletben az ezen a jogcímen adómentességben részesülők köre módosításra került a hivatkozott törvény módosítása miatt. Ennek megfelelően 2013-tól adómentességben részesül 1 adótárgy után a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 50. § (1) bekezdés g) pontja alapján a közgyógyellátásra jogosult adóalany. A 2013. évben 22 adózó részesült ezen a jogcímen 109 eFt összegű adómentességben.

A helyi iparűzési adóról szóló 42/2010.(XII.27.) számú önkormányzati rendelet alapján:

- **Mentes a helyi iparűzési adófizetési kötelezettség alól** az a vállalkozás, amelynek az adóévben elért **vállalkozási szintű adóalapja nem haladja meg az 500.000 Ft-ot.**
A helyi iparűzési adó esetében jelenleg ez az egyetlen adómentességi formula működik. A 2012. évben 409 adózót érintett 1.834 eFt összegben, 2013-ban pedig 312 adózót 1.481 eFt összegben.

A talajterhelési díjra vonatkozó eljárási szabályokról szóló 35/2004.(XII.17.) számú önkormányzati rendelet alapján:

A települési folyékony hulladékkezelési közszolgáltatási díjat a 16/2007.(IV.28.) rendelet alapján a települési folyékony hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatás teljesítésére jogosult közszolgáltatónak kell megfizetni. Ennek megfelelően 2009. évtől már nem merülhet fel kedvezmény.

A gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény alapján biztosított adómentesség:

Balassagyarmat illetékességi területén a Gjtv. 5. §-a alapján biztosított gépjárműadó mentességek közül az alábbiak igénybevételére került sor:

Mentes a gépjárműadó alól:

a) a költségvetési szerv;

Ezen a jogcímen a költségvetési szervek 2012. évben 58 gépjármű után vettek igénybe 1.327 eFt összegű, 2013. évben pedig 60 gépjármű után 1.658 eFt összegű adómentességet.

- b) a társadalmi szervezet, az alapítvány a tulajdonában lévő gépjármű után,** feltéve, ha a tárgyévvel megelőző évben társasági adófizetési kötelezettsége nem keletkezett;
A 2012. évben a fenti társadalmi szervezetek 11 gépjármű után 296 eFt összegű, 2013. évben pedig 13 gépjármű után 325 eFt összegű adómentességben részesültek.

c) tűzoltó szerkocsi;

Első alkalommal 2012. évben 6 gépjármű után került megállapításra adómentesség 935 eFt összegben. A Tűzoltóságnál történt szervezeti átalakítások miatt ezek a gépjárművek átkerültek a Katasztrófavédelem tulajdonába, így 2013. évben ezen a jogcímen adómentességben részesülő gépjármű nem volt Balassagyarmaton.

d) az egyház tulajdonában lévő gépjármű;

Ezen a jogcímen csak 2012. évben 3 gépjármű után vettek igénybe adómentességet 42 eFt összegben, 2013. évben pedig 5 gépjármű után 80 eFt összegben.

e) a súlyos mozgáskorlátozott személy 13.000 Ft erejéig járó adómentessége;

A törvényi adómentességek közül mind az érintett adózók számát, mind az igénybe vett adómentesség összegét tekintve ez képviselte a legnagyobb volument a 2012. évben. 2013. év január 1. napjától gépjárműadómentességben/adókedvezményben csak az részesülhet, aki a súlyos mozgáskorlátozottságát az alábbi módon igazolja.

Nyilvántartásaink szerint 2012. évben még 450 adózó vett igénybe 4.892 eFt összegben 13.000.-Ft erejéig járó gépjárműadó mentességet.

A 2013. évben életbe lépett módosítások miatt az adómentességben részesülők száma 48-ra csökkent, mely 493 eFt összegű közvetett támogatást jelentett.

Tisztelt Képviselő-testület!

A 2013. év gazdálkodásában meghatározó volt a megváltozott feladat és finanszírozási rendszerhez való folyamatos alkalmazkodás és a szükséges korrekciók elvégzése.

Az önkormányzat emellett jelentős fejlesztéseket hajtott végre, döntő részben külső forrásból, melyek javították az önkormányzati feladatellátás infrastrukturális feltételeit.

Az év során meghozott kormányzati intézkedések nagyban hozzájárultak az önkormányzat pénzügyi helyzetének javulásához.

Tájékoztatom a Képviselő-testületet, hogy a rendelettervezet elfogadásáról az SZMSZ 31. § 5/a pontja alapján a Képviselő-testület minősített többséggel dönt.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a Balassagyarmat Város Önkormányzata 2013. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló beszámolót fogadja el.

Balassagyarmat 2014. április 17.

Medvác Lajos
polgármester